

CANDELA

Iese odată pe lună în comuna Valea-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

Vrednicul Primat

Privesc cu mult respect și pietate la lupta înalt Prea Sfințitului Mitropolit Primat D. D. Dr. Konon, pentru a feri catedrala mitropolitană și îndeplinirea dărilor dintr'însa de silnicia duhului nelegiuit al vremii noastre.

Biruină apăsarea vârstei și greutățile boalei, înalt Prea Sfinția Sa n'a scut din gură văzând dărămarea care se întinde în jurul catedralei mitropolitane. A luat toiagul pastoral și trambița dreptății, pentru a striga la cei mari: această țară că se face un act de impietate cu strămtorarea catedralei, în care atâtea suflete creștinești s'au hrănit.

De mai multe ori ziarele au vestit intervențiile înalt Prea Sfinției Sale în diferite locuri, pentru a se pune stavilă cotropirilor care nu mai încetează în dauna locului catedralei mitropolitane.

De câte ori n'am văzut noi epuratori și rugăminti și fricoși, care tremură în fața marii pământului înalt Prea Sfințitul Konon însă, aducându-și aminte că nu e deloc de la cei mari ai pământului, ci deloc de la Marele Arhieru Iisus Hristos, n'a privit decât numai drepturile Bisericii, încălcate de ei nepăsători către cele duhovnicești, și a strigat cu glasul Arhipăstorului: nu lasă mânăjite lucrurile arhipăstoriei Sale.

Creștinii stau și privesc cu respect la Parintele lor din scaunul Primatilor României și se simt mângâiați văzând că Biserica noastră e încălcată pe mâini vânjoase, care nu lasă să se ruineze lucrurile Domniei, nici să se risipească drepturile vechime ale Bisericii.

Suntem prea încredințați că dacă

I. P. S. Mitropolit Konon s'ar fi aflat pe scaunul Primaților Țării, pe vremea când s'a clădit palatul Camerei, acest palat nu s'ar mai fi clădit și am fi avut în dealul Mitropoliei numai sălășluire bisericească.

Acum vedem acolo o corcire dureroasă, care n'ar fi trebuit să fie și suferim văzând că drepturile Bisericii nu se respectă.

Singura noastră nădejde e Mitropolitul Konon, al cărui glas neîncetat se aude și căruia ne rugăm lui Dumnezeu cu smerenie să-i dea multă sănătate și lungime de zile.

Paul Panaitescu

O lămurire

Odată pentru totdeauna

Pentru a micșora efectul zdrobitor, produs de zgâlțiețile noastre în chila celor dela *România creștină*, antații ei se silesc acum (au încercat-o și mai înainte) să strecoare minciună și insinuări, prin care să producă îndoială în oameni și să-l facă a crede că acțiunea *Candelei* e interesată și lipsită de independență.

Antații judecând, se vede, după ei, socotesc că noi nu putem trăi decât cu pomana și aflându-ne în slujba cuiva.

Mint, fiindcă e tot ce pot face în strămtorarea în care se află. Dacă ar avea șapte la îndemână, pentru a-și susținea minciunile, le-ar trambița. Dar neavând nimic, se mărginesc a minți, și atât.

Constată că articolele noastre merg strună, că apărem regulat, că avem mare tiraj, că scuturăm bine de chibă hienele din Biserică, și nu pot pricepe cum toată lucrarea noastră se îndeplinește atât de bine și cu atâta succes, fără să ne verse cineva gologani.

Ei se vad alergând cu limba scoasă după „ospitalități” prin diferite orașe, și tot nu pot apărea regulat. Prin urmare, dacă noi apărem regulat cu *Candela*, trebuie să fie cineva care varsă milioane!

Acesta e sistemul lor de argumentare.

Fapte, amicilor, fapte! Noi vă aducem pro-

priile voastre mărturisiri că primiți *ajutoare ascunse*. Noi avem date sigure că umbrați flămânzi după ajutoare. Voi nu puteți spune nimic despre noi decât minciuni.

În fața lor, noi afirmăm categoric, precum am afirmat și în No. 2 al *Candelei*, că acțiunea noastră e *absolut independentă*, că nu suntem în solda nimănui, că nu servim pe nimenea și că nu suntem decât robii convingerilor noastre.

Noi am văzut acțiunea neastă a celor dela *România creștină*, am văzut în cler perpetuându-se racle urâte, și ne-am zis că e de trebuință o lucrare de protest viguros împotriva unor mișel scârboși și stricați nesuferiți, instalați în roluri de cercetători și îndreptători ai relelor moravuri din Biserică, — iar paralel cu aceasta, și o lucrare de răspândire a unor idei cu adevărat bune și înnoitoare pentru Biserică.

Cuvintele noastre nu numai că au trezit răsunet, dar au găsit inimi doritoare și care chiar parcă așteptau așa ceva. Scârba produsă de *România creștină* s'a întins așa de mult, încât aparițiunea noastră a fost salutăată ca o ploaie mântuitoare, care udă pământul după săptămâni de dogoreală în arșița verii.

Noi am răspuns unei trebuințe — lată taina succesului nostru. Să se citească în scrisoarea d-lui Paul Panaitescu, apărută în acest număr, ce a însemnat *Candela* noastră pentru multe cugete creștinești.

Din pricina aceasta, au venit către noi mulți din cei care doreau să respire un aer curat, în mijlocul atmosferei îmbăcșite de miazme de *României creștine*. Câțiva preoți și studenți teologi ni s'au alăturat nouă și cu ei lucrăm, pentru a răspândi cât de puțină lumină în întunecul ce domnește în Biserica noastră, întunec în care îi place așa de grozav să pescuiescă bandei din jurul *României creștine*.

— Resping, deci, cu indignare insinuarea mardarei foi că revista *Candela* ar fi pusă sub ascultarea cuiva sau în solda cuiva. Ea e liberă și independentă și nu e decât în slujba adevărului și a cinstei, dar în contra speculanților și a fățarnicilor.

Se înțelege, privind în jurul nostru, pentru a vedea cine reprezintă cinstea și hărnicia și cine merită sprijinit pentru a zădărnici o eră de progres și în urgișta noastră de Biserică,

am găsit persoane care nouă ni s'au părut demne și că răspund adevăratelor trebuințe ale Bisericii. Pe acestea noi ne-am simțit datorii a le sprijini, ca o datorie de conștiință din partea noastră. Noi nu avem a da lumii numai principii impersonale, ci a și arăta în cine se încarnează acele principii, prin care Biserica trebuie să trăiască.

La noi nu e nevoie să se explice lauda persoanelor prin plată, fiindcă persoanele laudate de noi au deja atâtea merite, că toată lumea le laudă.

La *România creștină* însă se laudă persoanele pe care toată lumea le huiduește, toți Chiriceștii leneși, imbecili, intriganți și ipocriți — aici e aici!

Noi nu forțăm faptele ca să laudăm pe oameni, faptele ne ajută. La *România creștină* faptele stau împotriva laudelor, ceea ce înseamnă că laudele sunt interesate și că nu se explică prin meritele persoanelor în chestiune. Așa stă cazul cu atâtea persoane, pe care, dacă nu le laudă, dar le lasă în pace, deși, după programul lor, ar trebui să le bage în fundul iadului, ca cele ce necinstesc Biserica. În realitate, acesta e numai programul, căci la fapte el acopăr pe toți stricații și lovesc numai în elementele corecte din Biserică.

Noi n'am putut face așa. Am laudat ce era de laudat, și ceea ce era ușor de laudat, din cauza meritelor personale ale unor bărbați pe care toată lumea îi laudă, afară doar de cei invidioși și interesați.

În *Candela* s'au găsit totdeauna cuvinte bune pentru Păr. Arhimandrit Scriban. Dar aceasta noi am socotit-o ca o datorie nu numai pentru revista noastră, ci și pentru toate revistele care se ocupă cu chestiuni bisericesti. Căci în pustiul de suflete, minți luminate și cu bune intențiuni ce domnește în Biserică — o știe toată lumea —, Părintele Arhimandrit Scriban și alți câțiva apar ca niște trimeși ai Providenței.

Și convingerea aceasta eu nu mi-am format-o de ieri, de alaltă-eri, ci încă de acum 4—5 ani, când și cei dela *România creștină* credeau astfel. De atunci mi-am zis că Păr. Arhim. Scriban e o „nădejde de mal bine a Bisericii noastre”. (Cuvintele din *România creștină*). Eu nu cred să existe argumente care să-mi schimbe convingerea aceasta de azi pe mâine. Cei dela *România creștină* însă și-au creat o artă din cultivarea argumentelor pentru schimbarea convingerilor.

Satana a pervertit atât de groaznic sufletele puritanilor dela *România creștină*, încât ei, chiar când ar vrea să meargă pe drumul cel bun, li-e imposibil.

Ei nu numai că nu mai pot distinge binele de rău, ci dimpotrivă, unde e ruină văd palate, și unde e raiul, se înfoară ca în fața iadului.

Așa bună oară, ei nu au ochi să vadă și nici minte să priceapă, distracțiile ce-și procură P. S. Arhierul B. și terorismul ce răutata sa a introdus la Facultate, pentru că au fost orbiți de luciul nu știu cărei lucruri. În schimb, ei nu văd decât numai perversitate,

lășitate, ipocizie, incapacitate etc. la cei mai distinși bărbați bisericesti, cum e Arhimandritul Scriban, Arhierul Antim, Episcopul Nicodem.

Ei nu găsesc nici un cuvânt de imputat călugărului, care, lăsând pe Damaschin într'un mărăcin, a ajuns profesorul Dragomir Demetrescu, secundul într'u toate al răposatului Partenie, marele nomofilax al Bisericii ortodoxe etc.; după cum de asemenea nu găsesc decât cuvinte de laudă pentru marele scandalagiu și chillipirgiu profesorul Chiricescu, care a încasat fără nici un scrupul de conștiință salariul de profesor teolog pe tot timpul, în care trebuia să-și facă pocania pentru fără-de-legea ce făcuse Bisericii, în care vărâse zizania. În schimb, puritanii noștri shiară ca niște lei rânși, împotriva profesorului cinstit Boroianu, care nu vrea să le arunce dajdia.

Ei nu pot vedea cu nici un chip sansar-lăcurile fostului Director al Seminarului Nifon, Păr. Popescu Moșoaia, care a fost dat și în judecată pentru aceasta, după cum, de asemenea, nu-i interesează că Păr. Profesor C. Nazarie, încasează lefa de preot dela o Biserică în care nu face serviciu nici de cinci parafe. În schimb nu găsesc în tot vocabularul lor țigăneesc cuvinte, cu cari să insulte pe Păr. Dr. C. Popescu Directorul Seminarului Nifon, care-i privește cu dispreț.

În fața acestui spectacol, e o datorie nu numai pentru toți cei bisericesti, dar și pentru toți creștinii, ca să ia atitudine împotriva acestor borfași ordinari, care își dau aiere că fac operă de purificare în Biserică. Indivizii aceștia venali, prea își bat joc de noi, ca să-i mai putem răbda.

Cât folos n'a adus Bisericii și țării noastre Societatea ortodoxă națională a femeilor române! Cine se mai îndoaiește de aceasta? Și cu toate acestea pentru *România creștină* această Societate este o „Bisericuță de femei măritate a Arhimandritului Scriban I”.

Cu ce cuvinte de laudă ar trebui să preamărim opera unor monahii convinse, cari cu jertfe și ostenele ce nu pot găsi răsplată pe pământ, au înființat în București un Institut de educațiune religioasă! Cât trebuie să încurajăm pe distinsul teolog Cornilescu, care a tradus o sumă de opere streine, și cu toate acestea *România creștină*, cu un cinism revoltător cu o perfidie și o obrăsnicie fără precedent, acopere de cele mai murdare ocări atât pe acele distinse monahii, cât și pe tânărul Cornilescu.

Murdarii asasinii morali ai Eugeniei Bărbulescu nu pot judeca pe nimeni, decât cu judecata lor!

În ultimul timp, un judecător de instrucție dela Călărași, d. P. Mironescu, instruiind pe niște adventiști ce-i fuseseră trimeși de procuror, da împotriva lor ordonanță de urmărire, invocând texte de lege pentru apărarea credinței ortodoxe împotriva sectelor religioase ocnice.

Ei bine, nici judecătorul acesta n'a putut

scăpa de osânda bandei dela *România creștină*!

Și atunci mă întreb: Oameni acceptați mai trebuie toleranți?

Când ei, cu atâta cinism, lovesc în tot ce e mal bun în Biserica noastră; când ei acopăr de insulte toate instituțiunile și persoanele care muncesc pentru propășirea Bisericii; când ei atacă până și organele autorizate ale Statului care caută să ocrotască Biserica; când se văd toate acestea, se mai îndoaie cineva de perversitatea și de șarlatanismul acestor lude înstreinate dela Fiul lui Dumnezeu?

Iată ce m'a făcut pe mine personal, ca și pe noi toți cei veniți apoi în jurul „Candeli”, să luăm atitudine și să declarăm război *României creștine*.

Insultele bandei lor, departe de a mă mloșora, mă ridică.

Atacurile *României creștine* măresc enormitatea celor atacați.

Condemnațiunile penale pronunțate în lipsa mea de un judecător care căzuse la examene-mi impută; sunt lovituri de sabie în apă.

Toate celelalte instanțe judecătorești până la Casație, nu numai că au răsturnat condemnațiunile aceluia jude cu privire la mine; nu numai că nici nu m'au amendat cu nimic, dar nu au găsit cu cale să-mi impute nimic, nici măcar ca despăgubiri civile, în fața insultele vrednice de banda lor, ce-mi adresează, vorbindu-mi de basamac și de chiohanuri, ecoul le răspunde întorcându-le insulta.

Repet deci: nu sunt în *sola* nimeni, nici eu nici ceilalți colegi din Comitetul redactor, iar „Candela” noastră nu luminează decât arzând untdelemnul mărturisirii adevărului.

Atâta am avut de zis, acuma, pentru totdeauna.

Pr. Cernău

Examenole la D. D. Chiricescu

Scena se petrece anul acesta, cu studenții anului III.

D-l Doctor intră în sală grav, își așază demijobenul în cuier, se duce la catedră, și așază și-și rotește ochii mari peste capetele studenților.

Toți tremură de frică de atâta gravitate. Cred că o să-i sfârșime în examen.

D-l Doctor scoate catalogul și începe face apelul...

— Gheorghe Ion.

— Aici.

— Dumneata te prezinți la examen?

— Mă prezint.

— Ești preparat?

— Sunt preparat.

— Știi materia?

— Da, știu.

— Va sa zică îți lai răspunderea?...

—

— Poate cineva nu e preparat, porți să răsăndește. Să spue...

— Neculai Năstase.

— Aici.

— Te prezinți?

— Mă prezint.

Și așa d. Doctor îl trece pe fiecare prin toate întrebările, cu glasul lui gros, scos din cântăcirile teologice.

Bieții studenți se făceau mici de tot și verdeau și ce bruma de curaj mai aveau. Măta gravitate și atâta chestionare, adresată individual, dacă-și iau răspunderea examenului, lua piuita și la cei mai buni studenți și-i făcea să-și peară cumpătul.

Și după ce i-a întrebat pe fiecare izolat, apoi i-a mai întrebat și în total, când a răsunat apelul:

— Domnilor, vă prezentați?

— Ne prezentăm.

— Sunteți preparați?

— Suntem.

— Vă luați răspunderea?

— Ne luăm.

— Scoateți hârtie și scrieți.

Și apoi și în timpul lucrării scrise i-a mai pînuit cu întrebările.

Unli studenți au fost scoși leșinați din sala de groază.

Glasul grav și ochii d-lui Doctor sperie lumea!

P. C. I.

Frecvența

Arhiepiscopului Vartolomei

Prea Sf. Sa Arhiepiscopul Vartolomei Băcăoanul profesor de exegesa Noului Testament la facultatea de teologie, refuza să iscălească multe din caietele de cursuri ale studenților, sub zăvănit că acei studenți au lipsit dela cursuri. La urmă tot a trebuit să le iscălească, dacă pe mulți studenți nici nu-i cunoștea. Se dovedeau cu marturi că au fost la cursuri, dar arhiepiscopul nu mai avea ce spune.

Dar oare Prea Sfinția Sa, care a făcut caz de frecvență, avut-a o frecvență mai regulată? Sau a studenților exemplul venirii regulate la cursuri?

Să pornim la o mică excursiune de cercetare. Vom lăsa anii trecuți, când Prea Sfinția Sa a căutat fel de fel de motive pentru a nu-și lua cursul. Vom trece sub tăcere trecutul, și să vedem Prea Sf. Sa se folosea de epoca examenelor, pentru a spune că are examene și că nu poate face cursul. Să ne mărginim numai la anul acesta.

Prea Sf. Sa și-a început cursul în 24 Noembrie de curs le avea Luni, Marți și Miercuri. În toată luna Noembrie, a ținut curs la 24 și la 26 a le luni.

La 1 Decembrie, a ținut curs în ziua de 1, iar a doua zi, Marți, nu, fiindcă a fost sărbătoare. A ținut, de asemenea, în ziua de 3 Dec. Miercuri. În săptămâna următoare, a ținut în ziua de 8 Dec., iar la 9 și 10 (Marți, Miercuri) nu, fiindcă a fost recunoaștere de

diplomă. La 15—16—17 a iscălit pentru curs.

Întrebăm expresiunea „a iscălit pentru curs”, fiindcă toate aceste indicii, dacă a ținut sau nu curs, noi le luăm după condica de prezență și de cursuri, fără a ști dacă aceste cursuri au fost făcute în realitate. Noi nu avem însă motiv să suspectăm pe arhiepiscopul, și luăm de bune propriile sale declarațiuni din condică.

Prin urmare Prea Sf. Sa a făcut până în Crăciun două cursuri în Noembrie și șase în Decembrie. Cele nefăcute din zilele de 2, 9 și 10 Dec. sunt date în spinarea consiliului și a recunoașterii de diplome.

Să trecem în 1915.

În Ianuarie, Prea Sf. Sa și-a început cursurile abia la 27, și a ținut curs în această zi și în cea următoare, 28. Avea zile de curs la 12—13—14, la 19, 20, 21 și la 26, dar n'a ținut. În luna Ianuarie a mâncat, deci, 14 ore de curs, fiindcă fiecare curs e socotit pe două ore.

În Februarie, se găsește iscălit cu toate orele (nouă cursuri).

În Martie, a ținut curs la 2—3—4. La 9 a fost consiliu, dar a iscălit că a făcut curs. A mai ținut apoi la 10, iar la 11 nu, deși avea. La 30—31 n'a ținut, deși avea.

Deci în Martie a mâncat trei cursuri (11—30—31), iar unul n'a fost ținut din cauza consiliului, ca toate că l-a iscălit.

În Aprilie, avea curs la 1 ale lunii, dar n'a ținut. A început la 6 și a ținut în zilele de 6-7-8—13—14—15—27—28—29. Avea curs la 20-21-22, și n'a ținut.

Prin urmare în Aprilie au fost mâncate 4 zile de curs.

În Mai a ținut la 4-5-6-12-13-18-19-20. N'a ținut la 25-26-27, când avea.

Făcând acum totalul, găsim că în 1915 au rămas neținute 17 zile de curs.

Dacă ne gândim că aceste 17 zile ocupă un spațiu de aproape două luni; dacă știm socoteală că Prea Sf. Sa și-a început cursurile abia la 24 Noembrie; dacă vom mai considera că, afară de cele 17 zile, altele în plus s'au mai dus cu consiliul și recunoașterea de diplome, căci pe acestea nu le-am socotit în cele 17, vom înțelege că cursurile Prea Sfinției Sale durează abia o treime din totalul unui an.

În aceste împrejurări, se pricepe de ce cursul anului îl cuprinde numai 20 de prelegeri dintr'un număr aproape îndoit, cât ar fi trebuit să aibă.

Noi am plecat dela constatarea că Prea Sfințitul Vartolomei a cerut socoteală studenților pentru prezența la cursuri. Acum însă, după ce am văzut situațiunea Prea Sfinției Sale, ne putem întreba:

Cu ce obraz mai cere socoteală studenților, când Prea Sf. Sa și-a început cursurile după Crăciun abia la 27 Ianuarie? Ce exemplu dă Prea Sf. Sa studenților, când el însuși nu e cu frecvența așa după cum o cere altora? Și să se mai noteze ceva:

Prea Sf. Sa nu-și trece în condica de pre-

zență cu exactitate ce curs a făcut și cu ce an, ci numai iscălește, așa că de fapt nu se găsește nicio regulă și nu se poate ține un control amănunțit.

Cu asemenea măsuri, ca să stai la adăpostul controlului, merge de minune slujba la catedră. Faci ce vrei, cât vrei, cum vrei, când vrei.

Așa se învață școala datoriei!

Argus

Ce materie tratează P. S. Vartolomei

Prea Sf. Sa Arhiepiscopul Vartolomei și-a alcătuit planul de cursuri pe o scară că numai bine s'ar isprăvi peste 1000 de ani.

Anul trecut a făcut cu anul III numai trei cuvinte din introducerea epistolei către Romani. Cu noul an III din anul acesta, a continuat și a făcut în totul 8 versete, adică introducerea epistolei. Prin urmare, în doi ani de studiu al epistolei către Romani, s'au făcut nu mai mult de 8 versete. Considerând că epistola către Romani mai are încă 425 de versete, urmează că în 100 de ani nu se pot face mai mult de 400 de versete. Și mai considerând că epistola către Romani e numai o mică parte din Noul Testament, urmează că 1000 de ani, cât am pus noi, e prea puțin pentru a comenta tot Noul Testament.

Prin urmare studenților li se dau foarte bune cunoștințe despre epistolă către Romani, când se fac cu ei numai 8 versete din toată epistola!

Se înțelege, studenții trebuie să muncească și singuri. Le-a făcut profesorul 8 versete, trebuie să muncească și ei ca să facă sutele rămase.

Dar să nu fim nedrepti. Profesorul a avut și el grijă. Când a ajuns la sfârșitul lui Aprilie și a văzut că nu eșise din început, a dat-o la goană și a făcut în Mai cuprinsul întreg al epistolei.

Vă închipuiți acum sistem. Până la sfârșitul lui Aprilie faci 8 versete, iar în luna care-ți mai rămâne, faci restul de 425 în zbor de pasere.

Oare cum trebuie judecate cursurile alcătuite cu astfel de sistem?

Și după ce sunt pornite pe o scară așa de întinsă, de se perde în zare, nici nu întrebunțează timpul care-l are la dispoziție pentru ținerea lor.

Acum să judecăm în total ce se dă unui student la studiul Noului Testament.

Introducerea în cărțile Noului Testament cu studenții anului I a împărțit-o în 5 capitole. Nu l-a isprăvit nici pe primul.

La Enciclopedie a făcut jumătate.

Gramatica idiomului alexandrin n'o face și nici ermineutica.

Studenții trec în anul II, fără a fi învățat materia anului I. În anul II, ei fac eva-ghelia după Matei. Dar abia pot face genealogia

Prin urmare nu isprăvesc nici primul capitol.

În anul III fac numai introducerea din Roman (cele 8 versete).

Deci în toți anii ei sunt cu materia abia începută.

Pot eși studenții aceștia altceva decât niște neisprăviți?

Va obiecta cineva că Prea Sfințitul face în fiecare an câte o parte, care pe viitor se află la dispozițiunea studenților, fără să mai aibă trebuință de a se repeta în fiecare an. De exemplu, cu epist. către Romani va face în fiecare an un număr de versete pe care nu le-a făcut în anii trecuți. Cursul va înainta, și studenții vor avea tot ce s'a făcut în trecut.

Dacă punem tema aceasta pentru epistola către Romani, vedem că nu se poate, fiindcă 100 de ani nu ajung pentru isprăvitul ei. Pentru evanghelia lui Matei vor trebui 200 de ani, fiindcă e mult mai mare decât epistola, așa că în niciun caz studenții nu vor avea studiată în întregime măcar una din cărțile Noului Testament.

Obiecțiunea nu prinde. Studenții sunt condamnați să iasă tot neisprăviți.

Iată rezultatele unul curs de trei ani de zile!

Nu avea dreptate d. Gârboviceanu să spuie la Sinod să se facă inspecții și la facultatea de teologie, nu numai la seminarii?

c.

Inextricabilul Păunescu

Vita încălțată cu ghete galbene, care răspunde la numele de Stancu Păunescu, caută să dovedească în *România creștină* că nu e secătură și că știe a scrie.

Noi am dovedit, pentru ceice pot înțelege, nu pentru vitele încălțate, fie măcar și cu ghete galbene, că bietul Stancu nu face de condei și mai bine s'ar apuca de altceva. *Liga antisemită* i-a dat rol de vizitiu, căci unuia cu chipul său i-a dat rolul de a ține dârlogii calului în ilustrațiunea din pag. 4.

Răspopitul Stancu vrea să dovedească grabnic că bine a întrebuințat cuvântul „inextricabil” în expresiunea „logică inextricabilă” și că știe ce înseamnă acest cuvânt. În scopul acesta, citează o mulțime de dicționare, pentru a arăta care e sensul cuvântului.

Muncă zadarnică, întru cât nu aduce nimic nou, ci numai confirmă ce am spus noi după Larousse. Cu alte cuvinte, și răspopa constată că ce am spus noi e drept și adevărat: Cuvântul „inextricabil” înseamnă „din care nu poți eși”, „foarte încurcat”, „care nu se poate descurca”.

Ce face răspopa? Zice: Da, „din care nu mai poți eși”. Prin urmare „logică inextricabilă” e logica din care nu mai poți eși, care te strânge ca un clește.

Din toate traducerile pe care le-a găsit, se oprește la aceasta, care-i convine lui mai bine, ca s'o poată scoate mai ușor la capăt. Peste însemnările „foarte încurcat”, „care nu se poate descurca” trece, fiindcă, într'adevăr, cu ele nu se poate descurca răspopa.

Dacă tăcea filozof rămânea. Rămânea și el cu prostia lui mai ascunsă și nu se mai dădea la iveală cu prostia amplificată și ridicată la pătrat.

Acum să stăm noi puțin la vorbă și să-i dovedim că e prost rău și ignorant cu diplomă.

Prostia lui Păunescu e că aplică logicei lui atributul de „inextricabilă” într'un sens exterior. Logica lui e o logică de a strânge cu cleștele. La ceiace are ea ca logică proprie însă, mai adaugă și inextricabilitatea, și alunci e o logică strivitoare.

Din nenorocire pentru el însă, atributul se referă la starea interioară, la structura obiectului căruia îi aplici. Prin acest atribut nu întărești starea lui, ci-l aplici o negațiune. Exprimi o greutate pentru propriul interior al obiectului, nu pentru alt obiect din afară, căruia s'ar aplica obiectul calificat de „inextricabil”, — cum ar fi în cazul acesta „logică inextricabilă”, care s'ar aplica unei fapte sau unei judecăți din afară.

Când spui de un obiect că e „inextricabil” înțelegi inextricabilitatea în el însuși, nu afară.

Deci „logică inextricabilă” e o logică ce în ea însăși e atare.

Să vedem atunci cum e în ea însăși „inextricabilă”.

Răspopa zice că e inextricabilă prin puterea ei, socotind că prin aceasta e ceva mai mult de cât logica obișnuită. Dintr'ansa nu poți eși, fiind că te strânge ca un clește.

Apoi sensul nu e acesta. Sensul e că nu poți eși din ca de *încurcatul ce e*, nu din cauza tăriei care i se adaugă, fiind că cuvântul inextricabil e o negațiune față de starea obișnuită, nu o intensificare a acelei stări.

Sensul „din care nu poți eși” trebuie întregit cu sensul „nedescurcat”, „care nu se poate descurca”, căci numai așa e sensul întreg și adevărat.

Ca probă, noi vom lua expresiunea „Question inextricable” dela pag. 804 a dicționarului francez-latin de Quicherat (la cuvântul *inextricable*). Prin această expresiune, se înțelege nu tăria întrebării, care topește pe cel căruia i se pune, ci caracterul de încurcat al ei.

De aceia și *lateinisch-deutsches Schulwörterbuch* de Menge traduce pe *inextricabilis* cu *unentwirrbar (error)* adică: „ce nu se poate descurca (greșală)”. Pune în paranteză cuvântul „greșală” (error), după ce i-a dat traducerea nemțească, pentru a arăta că în acest cuvânt se cuprinde ideea de ceva care nu e normal, care trebuie să fie altfel.

Și bietul răspopă crede că acest cuvânt va întări logica lui, și nu vede că i-o încurcă.

Prin urmare oriunde aplici cuvântul „inextricabil”, declari că situațiunea aceia e de o încălceală, din care nu mai poți eși. Ai spus despre logică vorba că e inextricabilă, ai mărturisit că acea logică e de o încălceală din care nu mai poți eși.

Acesta, și nu altul e sensul cuvântului. Ni-

căderi nu are înțelesul de lăburire a obiectului la care-l aplici, ci de încălceală a lui.

Deci dacă o logică încălceală poate fi logică de să strângă ca un clește, să judece răspopa Păunescu.

Iată de ce, dacă tăcea rămânea filozof, însă a vrut să-și argumenteze prostia și eșit și mai încurcat. De acum înainte e adevărat inextricabil.

Vita deabinele, săracul!

Inextricabil

Către Prea Sfințitul Teodosie

Prea Sfințite Stăpâne,

În *Candela* din Mai a. c., am anunțat unii preoți din Focșani se primblă pe străda orașului și ospătează la masa lor pe răspopitul guraliv bisericesc Stancu Păunescu.

Poate că cineva s'a îndoit dacă spațiile noastre sunt adevărate. Poate s'ar fi dăruit să se audă chiar din gura celor în chestie, și e așa sau nu.

Iată că unul din cei în chestie vorbește afirmă.

În numărul 7—9 a. c. al *României Creștine*, fostul preot Păunescu nu numai că neagă nimic din acestea, ci le confirmă deantregul, luând apărarea preoților care primblat și ospătat prin Focșani.

Dumnealui spune că preoții din Focșani au făcut o faptă creștinească cu ospitalitate care l-au dat-o, căci s'au asemănat cu Serbineanul cel milostiv din evanghelie. Și numai atât, Prea Sfințe, ci se declară nedător de a mai veni în Focșani, pentru vedea dacă preoțimea de acolo stă la înălțime evanghelică, cași în trecut.

Deci, Prea Sfințite Stăpâne, acum să prevenit și înșliinfat și puteți lua măsurile în vreme. Aveți nu numai confirmarea faptelor și plănuirea pe viitor.

Dar pentru că unii preoți pot fi înșelăți și înșelați cu milogeliile acestui răspopă, rog să-mi dați voie să răstorn eu aici înșiretenia prin care vrea să mintă preoții, că ar avea datorii evanghelice către el.

Nici vorba că după sf. evanghelie a datorii către tot omul ajuns în nevoie.

Dar Păunescu nu e în această categorie. El nu vine la Focșani împins de nevoie și unde pe neașteptate îl izbește o suferință. El vine la Focșani cași alurea, numai că teresul de a întreține scandalul bisericăli trebuie parale de scos foaia și de întreținută agitația în cler. Umblă după abonamente ajutoare și cine știe ce alte meșteșuguri numai împins de interesul apărării turburi.

Acesta e omul căzut în tâlhari și care trebuință de ajutorul Samaritanilor? De ce n'a stat acasă? Ce caudă la Focșani și în alte orase? Se duce pentru altceva, cât pentru trebuințele soii? Are altceva de vedere decât parale?

E o nelegiuire ca pentru asemenea lucruri să se acurde în domul evanghelic. Căci aceasta el la numele lui Dumnezeu nu e...

alici întrebându-se: cartea Lui cea sfântă spre scopuri de turburare a Bisericii.

Dați-i parale, ca să aibă cu ce turbura Biserica!

Oare poate fi o datorie pentru preot de a da ajutor pentru astfel de scopuri? Oare mai sunt preoți cinstiți ce dau ajutor la publicarea foilor de turburare în Biserică?

E păcat a da ajutor pentru scopuri contra Bisericii, și preoții cari fac așa, trebuie să tragă la răspundere.

Prin urmare, căștil foilor de scandal trebuie luate la goană de oriunde își arată mura, și dacă vor mai apărea prin eparhia Romanului, protoșopii sunt datorii a semnală Prea Sfințitului Episcop prezența turburătorilor.

Preoții trebuie să se pue în gardă spre a nu mai fi înșelați. Iar dacă, cu toate acestea, ar mai găsi unii cari stau la tratări cu deștepă Păunescu, trebuie să se nască bănuiala că au ceva pe conștiință și se tem să nu fie dați la jurnal.

Șederea lor la taifas cu asemenea oameni echivalează cu un denunț că au ceva la activul lor, și deci trebuie pomită cercetare împotriva. Omul cinstit și corect se va rușina de a sta la vorbă cu asemenea tipuri și-i va da pe poartă afară.

Cele spuse aici pentru eparhia Romanului trebuiesc avute în vedere ca o procedură de urmat în toate eparhiile.

„Candela”.

Is fecit cui prodest.

În ziarul *Acțiunea* au apărut niște articole care atacă pe d. Gârboviceanu. Din interesul de a abate alurea bănuelile și cercetările, a totștiutorul Cernălanu declară că sunt scrise de Arhimandritul Scriban.

Noi ne-am mulțumi numai cu afirmarea; sumal că, dacă privești mai departe, vezi că afirmarea nu ajunge.

Dacă Arhim. Scriban este autorul, găsim altele factori ireconciliabili. În adevăr, Cernălanu declară că Arhim. Scriban scrie la revista noastră. Dar la această revistă noi atacăm des pe Prea Sf. Vartolomei și Dr. Chiricescu. La „Acțiunea” vedem că articolele termină cu laude pentru ambele aceste persoane. Pare că aceasta se urmărea drept concluziune: laudă pentru Arhiepiscopul Vartolomei și pentru fostul decan dela teologie.

Atunci cum se împacă aceasta: La noi scrie Arhim. Scriban și sunt criticați P. S. Vartolomei și Dr. Chiricescu; la „Acțiunea” scrie tot Arhim. Scriban și sunt laudați tot ei?

Se potrivesc acestea două la un loc?

Dar, pe cât știm noi, ambele persoane numite mai sus nu prea au la stomac pe Arhim. Scriban. Ce zor avea, deci, Arhimandritul să-i laude, când ni se pare că mai de laudat ar fi d. Gârboviceanu față de ambii foști admistratori?

E greu de admis și acest lucru, cu atât mai mult cu cât înușii Cernălanu denunța pe care alții care ar fi existând între Ar-

him. Scriban și d. Gârboviceanu. Deci interesul Părintelui Scriban ar fi fost pentru d. Gârboviceanu și contra celor doi numiți mai înainte.

Dar noi știm o vorbă latinească: *Is fecit cui prodest*, adică acela a făcut-o, cui îi folosete.

Cui îi folosea lauda Prea Sfințitului Vartolomei și a D-rului Chiricescu? Părintelui Scriban nu, dar lor le folosea.

Prin urmare, fără a face afirmațiuni pentru care n'avem fapte, e ușor de văzut cam din ce cercuri au trebuit să iasă articolele din „Acțiunea”.

Știm noi preoții care sunt legați politicește cu cei dela „Acțiunea”; știm că fără ei nu se publică nimic în cele bisericesti; știm că ei sunt certați cu d. Gârboviceanu, din cauza pozițiunii teologilor în război, așa că elementele articolelor din „Acțiunea” se găsesc ele cu duimul aiurea.

Se urmează însă tactica de a abate atențiunea aiurea. Se izbutește uneori, dar chiar totdeauna nu.

Cernălanu.

Lauda lui Cernălanu.

Ca și alte dați, Cernălanu continuă a se lauda și în No. din Mal a. c. că el n'a lăsat să planeze asupra lui „nici o pată, nici o acuzație fără a o spulbera imediat”.

Cu toate acestea au apărut numerele pe Aprilie și Mai a. c. ale „României creștine” și noi nu vedem nici un răspuns la atacurile pe care părintele Georgescu le aduce lui Cernălanu în „Gazeta preoților”. I-a spus vorbe foarte grele, cu mult mai grele decât ale noastre, (pe care le relevează cu multă îngrijire), căci l-a trimis să se spânzure—și cu toate acestea Cernălanu nu suflă o vorbă.

Asta înseamnă că spulberă imediat orice acuzație? Dimpotrivă, noi vedem că față de unele acuzații e foarte moale, tăcut și blând ca mielul.

Nu i se pare că prea se laudă?

Jeremia.

Traducerea lui Cernălanu.

În numărul pe Mai al „Candelei”, am discutat propriile declarațiuni ale lui Cernălanu că e plătit și încurajat în faptele lui de Arhiepiscopul Evghenie.

Acum declară că acele ajutoare erau abonamentul pentru foaie. Prin urmare cuvintele de „ajutoare pe sub ascuns” le traduce acum cu „abonament”. Apoi abonamentul nu e pe ascuns. E o plată care se dă cu chitanță în regulă, și, din momentul ce e chitanță, nu poate fi „ascuns”.

Cu atât mai mult nu poate fi ascuns, cu cât afacerea se face și cu încasatori în regulă, prin urmare cu martori.

Deci „ajutorul pe sub ascuns” nu poate fi în nici un caz abonamentul. Trebuie să fie el ceva mai mult, dacă avea nevoie să fie ascuns.

Atât se pricepe Cernălanu să răspundă. Și

se laudă că el nu lasă nimic fără răspuns! Apoi răspuns e acesta? Se va mulțumi cineva cu vorba că ajutorul pe sub ascuns e abonamentul?

Cu atât mai mult nu, cu cât se știe că el lui umblă după mai mult decât abonamente. Și nu era să se mulțumească el numai cu abonamentul de la un arhiepiscop.

Oare d-lul Mangăru numai abonamentul i s'a cerut?

Dar noi n'am semnalat numai „ajutoarele pe sub ascuns” pe care Cernălanu le primește de la Arhiepiscopul Evghenie, după propria sa declarațiune. Noi am mai semnalat și „sărutările spre încurajare” cu care se laudă că le capătă dela acelaș Prea Sfințit.

Acestea de ce nu le explică?

Și tot se mai laudă că spulberă toate?

Va să zică Cernălanu nu poate răspunde față de constatările făcute și se vede, deci, că avea pentru ce ascunde propriile sale declarațiuni din *România creștină*, prin care mărturisește că era ajutat de arhiepiscop în compania sa de ponegrire în Biserică.

Se mai constată încă, prin tăcerea sa asupra unora și prin răspunsurile șchioape la altele, că Arhiepiscopul Evghenie într'adevăr a plătit, a încurat și a îndemnat murdăriile lui Cernălanu în Biserică.

Gura păcătosului adevăr grătește. A grăit, și mai mult a eșit la iveală ce a spus în No. 26 anul II, fiindcă nu le poate explica și justifica. Ii stau în gât oasele lui Evghenie și-l fac să icnească.

Mogoș

Stancu Păunescu Răspopitul la D-l Mangăru.

Stancu Păunescu, care e deprins să umble pe la multe persoane, ca la Focșani, după „ospitalitate”, s'a dus într'una din zile la d-l Mangăru.

Mult am dori să aflăm chiar din gura Răspopeniei Sale cum a fost primit de Domnia Sa.

Ar putea să ne spue?

Au să fie pagini delicioase pentru cititorii noștri, pe care noi le vom termina cu felicitări pentru d. Mangăru.

Așteptăm însă mai totai cuvântul răspopitului.

Aligwerson

Libneala „României creștine”

De două luni de zile *România creștină* e în întârziere cu apariția, și acum apare atât de leșinată, că abia își ține zilele.

Dela 3 ori pe lună de apariție, se opriese în urmă la 2 ori. Așa a apărut pe Martie: un număr dublu în patru foi. Pe Aprilie și Mai se reduce încă cu jumătate, pe lună n'a apărut de loc.

Pe Aprilie și Mai are numere duble, care însă constau numai din două fol. Deci vine o singură foaie pe număr.

Sinte și ea că se va mira lumea de atâta leșinată și caută să se scoze, că ea

n'are fonduri și ajutoare de niciieri, cum avem noi, cei dela *Candela*, și că cititorii vor măsura nu după cantitatea de hârbă, ci după cuprins.

Intr'adevăr, cuprins au mult. Spun atâtea minciuni și idioții, că nu ne ajunge spațiul să le arătăm în deplina lor lumină. I-au usturat cumplit atacurile viguroase ale *Candelei*, încât, nevoiți să se apere, ca să nu-și piardă clientela, pe care o înșeală și terorizează, le spun umflăte de tot. Se află la mare strămoșie și nu știu ce spun.

Să examinăm câteva din noua grămadă de neghiobil și minciuni.

1. Spun că ei n'au parale, ca noi.

Apoi n'au mărturisit singuri că primesc de la Evghenie? De ce nu dau răspunsuri mai pricepute, ca să nu le putem da riposta așa iute?

2. Se leagă de studentul Cornilescu că ar avea nu știu ce legături cu Maica Gologan.

Cine se leagă? Amantul Bărbuleascai? Mai are nas?

3. Apropo de aceasta: Cernăianu se laudă că n'a lasat nimic fără răspuns din atacurile care i s'au adus.

Când a răspuns cum se leagă tratarea amorului cu Bărbuleasca pe de o parte, cu cererea de a face preot celibatar, pe de altă parte? Noi nu avem cunoștință că ar fi răspuns undeva?

4. Atacat pentru ajutoarele primite de la Evghenie, zice că l-a laudat atunci când Prea Sf. Sa a călcat drept și l'a atacat când a călcat strâmb.

Perfect și foarte drept! Numai că atacurile aduse cuprind lucruri care nu încetează cu limitele atacului sau apărării. Dacă l-a spus odată că are „conștiința îndobitocită“, această îndobitocire nu era să dispară la gustul lui Cernăianu. Îndobitocit era și pe vremea *Micel Biblii*. Atunci cum a intrat la colaborări cu omul de care spusese că are conștiința îndobitocită?

Iată atâtea idioții de ale lor, numai semnificate de noi, din care se vede în ce încurcătură i-au pus atacurile *Candelei*. Dacă am avea spațiul să le dezvoltăm toate acestea, ar eși opăriți de tot.

Dar cititorii pot face singuri ceiace noi nu putem face decât în numerele viitoare. Noi semnalăm neghiobiile și fătărmiciile lor, care se pot dezvolta apoi de oricare cititor.

Și așa și-au pierdut cumpătul bieții panglicari de bălci, că au uitat ce trebuie să scrie. Au pus informații cu litere mari și spații largi, în care vorbesc de neregulele din Rusia, iar în corpul foii dau rapoarte de ale Academiei cu chestiuni străine de Biserica.

După ce au redus foile, nici n'au cu ce să le umple, iar în ce scriu, adună gogoși și murdării.

Vai de capul lor! S'au lihnit de tot! La urmă, și incheie cu un desperat apel pentru plata abonamentului.

Noi de aici nu-i slăbim o clipă. În numerele viitoare vom scoate la iveală toată fe-

setura de minciuni și contradicții în care înnoată.

C.

Plagiatul lui Cernăianu.

Aici e frumoasă de tot. Nici nu ne e în gând să epuizăm de pe acum toate concluziunile slășietoare pentru Cernăianu, care rezultă din apărarea lui. Ne vom mulțumi numai cu câteva crâmpoie, ca să nu se legene în iluziunea că apărarea lui ne-a închis nouă gura.

Noi am pus pe două coloane un text din Păr. Grigoriu și altul din Cernăianu. Ele erau, precum fiecare poate controla, *identice*.

Cernăianu răspunde concentrându-și răspunsul în două vorbe: ceiace se află la el la fel cu textul părintelui Grigoriu sunt: 1. cuvinte *banale*, 2. *stereotype*.

1. *Cuvinte banale*, adică de toate zilele, fără însemnătate.

Da, puteau fi înal mult decât atâtea. Puteau fi o prostie. Vorba nu e ce fel de cuvinte sunt, ci *fost-au e'le luate de la altul?*

Oricât de banală o ideie, fiecare om îl dă șirul și forma lui. De ce la Cernăianu e șirul și forma părintelui Grigoriu? Identitatea nu se explică prin banalitate, ci prin *furătură*, fiindcă oamenii nu pot cugeta și a se exprima absolut identic. Chiar de-și va scrie cineva a doua oară propria sa compozițiune sau chiar de-și va rosti cineva discursul scris mai înainte acasă, e cu neputință să fie identic. Deci dacă același om nu poate fi identic cu el însuși, în ceiace privește forma exprimării, cum putea fi identic Cernăianu cu părintele Grigoriu?

Aici e aici. Fără furătură, faptul e o enigmă psihologică.

2. *Stereotype*. Cuvântul stereotip înseamnă înobilizat, fixat, statornic. Se aplică lucrurilor care rămân într'o stare fixă, precum unei table tipografice cu litere care nu se mai desfac și care se păstrează cu pagina întregă pentru tipări viitoare. Grecește se zice *stereoma* despre cer, pentru a arăta tăria și neșchimharea lui.

Cuvinte stereotype ar fi niște expresiuni, care există într'o formă fixă, pe care fiecare le ia și le poartă din gură în gură, fără a fi a cuiva dintre noi.

Deci dacă asemenea cuvinte s'ar fi aflând la Păr. Grigoriu și le-am mai găsi și la Cernăianu, înseamnă că nimenea nu l-ar putea trage la răspundere.

Dar pentru aceasta el trebuie să dovedească că cuvintele puse de noi pe două coloane se află și aiurea, nu numai la *Părintele Grigoriu*.

Această probă n'a făcut-o și n'o poate face. El minte și calomniază pe Părintele Grigoriu, declarând că acele cuvinte nu sunt ale Sfinției Sale, ci ar fi împrumutate din circulațiunea publică.

Iată cum minte Cernăianu. Sau, dacă s'a încurcat, neștiind ce înseamnă cuvântul „stereotip“, ca și celalt tovarăș cu cuvântul „inextricabil“, a căzut în altă greșală.

Noi nu insistăm mai mult, fiindcă nu vom opri aici. Și dacă crede destia că-nă va scăpa din mână, se împală amar. El voi scoate de barbă din mijlocul tuturor minciunilor și-i voi trăsni ceafa până-și va veni în fire.

Văd că spusele noastre îl ustură, și-i va ustura și mai rău.

Deci noi nu încludem discuția în chestia plagiatului. Pentru moment, provocăm și Părintele Grigoriu să vorbească, fiindcă Sfinția Sa e în cauză și încă bărlit de Cernăianu.

P. C.

Chiricesco-Cernăianismul

Instituit în fond bisorticos în Eparhia Olteniei. Mefaricital Vlădică Sofronie prizonierul bandei

În toamna trecută — pare-mi-se — cam pe luna Decembrie, „România creștină“ a publicat Cernăianu, apare dintr'odată mai furtunos ca de obicei și cu o altitudine surprinzătoare și nouă, atacând cu o furie extremă pe Episcopul Olteniei, Sofronie, pe care până atunci încă dela apariția ei, nu numai că nu-l ataca, dar chiar îl laudase, din când în când.

Pe toate paginile „României Creștine“, se vede ireverențiosul și surgestivul titlu: „Porcii se bateți pustiesc via D-lui Biserica. Oltenia și-a pierdut în gura năpârșilor gârbovicieni“, Cernăianu batjocora și executa banditește pe Episcopul Sofronie, și, odată cu ei, și pe rectorul Episcopiei de Râmnic, Ec. P. Partea și pe revizorul eparhial Gr. Popescu Brezoi, împreună cu d. P. Gârboviceanu, protectorul acestor doi preoți.

Firește, oamenii cari cunosc sufletul și apăsăturile lui Cernăianu și-au dat seama numai decât că la mijloc nu poate fi vorba decât de un mijloc de constrângere al nenorocitului Episcop în vederea oricăror necesități ale bandei chiricesco-cernăieniste. Naivii însăși și sunt atâția — au luat-o în serios și, crezând de neînălțurat războiul dintre bandă și Vlădică, îl credeau pe acesta ca și distins.

Cei cari au urmărit mai târziu R. C. nu pot vedea că focul aprins de Cernăianu peste capul Vlădicăi Sofronie s'a stins în clipeală, iar acei cari stau mai în apropiere de Cernăianu l-au și auzit pe acesta, pe timp după aceea, afirmând că nu va mai scrie pe Vlădică Sofronie și că P. S. Sa, nu numai că nu e mai pre jos de ceilalți colegi din Sinod, dar îi și întrece în calități pe toți mai mulți dintre ei.

S'ar părea curios, cum R. C., care mergea cu o logie atât de *inextricabilă* (în fața pe adversarii ei, cu Vlădică Sofronie mergea așa de brusc, o luptă pornită atât de vijelios și care promitea atâtea surprize, pentru că mulți ni-au cerut părerea noastră referitor la această pricină, iată cum se poate afla:

Se știe că Vlădică Sofronie, a fost dintr'altul Arhierar, care a susținut — atât cât a putut el — cauza Episcopului Sifirita.

Trebuie să se știe mai dinainte însă că Vlădica Sofronie a susținut cauza Episcopului Safirin, nu pentru că era convins de dreptatea acestuia, ci pentru că așa îi dicta banda chiricesco-cernăienistă, care îl avea la mână așa cum știe ea, cum avea Chiricescu și pe fostul Mitropolit Atanasie cu scrisoarea aceia scârboasă.

Trebuie iarăși să se știe, că banda chiricesco-cernăienistă, îi devine cu atât mai periculoasă, cu cât te apropii mai mult de ea. Al intrat odăvă în brațele ei, nu mai poți scăpa nici în raptul capului Cernăianu, cu o mână te mângâie și cu cealaltă îți adună actele ce i-ar putea servi, de prin saltare și de prin buzunare. Mai degrabă poți scăpa din ghearele lui Satan, decât din brațele bandei cernăieniste, odăvă ce te-a prins în laț.

Vlădica Sofronie a luat Eparhia Râmnicului, deci tocmai Eparhia, care fusese teatrul scandalului Atanasie-Safirin. Cum Vlădica Sofronie era și la putere — politicește vorbind — și era și în brațele bandei chiricesco-cernăieniste, rostul lui acolo nu putea fi altul decât să dea completă satisfacțiune tuturor uneltelor de care banda se servise în nefastul proces sinodal. De aceea trecerea Vlădicăi Sofronie la Râmnic a însemnat ridicarea la rangul de protopopi a unor preoți dintre vrășmași declarați ai fostului Mitropolit Atanasie și de care banda s'a servit ca martori în procesul sinodal. Căci cine va putea, măcar în glumă, acuza de vreo calitate aleasă pe nefericitul protopop Bănescu, care a și declarat unul preot coleg că a jurat strâmb în procesul Atanasie-Safirin, pentru că altfel ar fi fost distrus de banda chiricesco-cernăienistă? Sau cine ar putea lua în serios motivul înlocuirii protoiereului de Romanași Florescu, cu proaspăta creatură cernăienistă, Procopescu?

Incunjurat de toate părțile de creaturile bandei cernăieniste, Episcopul Sofronie a scăpat tot mai adânc în mrejele ei. Subalternii săi corupți, după instrucțiunile bandei, îi încurajau la tot felul de acte de simonie și de ilegalitate, pentruca tot mai mult să-l oblige.

Erau două funcțiuni mari în Eparhie, pe care banda voia să le cucerească! Directoratul și Revizoratul Eparhiei, și bătea la ușă și numirea de noi membri în Consistoriul Eparhiei. Combinațiunile bandei erau grav amenințate prin venirea D-lui Gârboviceanu în fruntea Casei Bisericii.

Aceasta este, deci, pricina izbucnirii R. C. din Decembrie 1914, cu acțiunea aceea violentă și furtunoasă îndreptată deopotrivă împotriva și a Episcopului Sofronie și a D-lui Gârboviceanu și a Păr. Partenie și a Păr. Popescu-Breasta. Nenorocitul Vlădică Sofronie, amenințat în Vlădicia sa, a cedat dela prima lovitură.

Fără niciun pic de îndolăvă, o sfințire de biserică întreagă a și trecut imediat Ottul opre-„România-Creștină”. Dar și hidoasa lăută Bănescu a rămas și mai departe protopop spre față cu clerul vâlcean, iar Păr. Procopescu

face și mai departe necaz Fărintelul Florescu, etc.

Numai la Craiova combinațiunile bandei s'au încurcat în lupta dintre ea și politicianism, începând, pentru salvarea situațiunii, înofensivul Păr. P. Drăghici.

Nu știu precis, dacă la mijloc nu este și un compromis. Cea ce știu pozitiv însă, e că Consistoriul eparhial e alcătuit eminentamente din elementele bandei chiricesco-cernăieniste și că majoritatea membrilor din Consistoriu sunt gorjeni, în frunte cu președintele Părintele Cureleanu. De altfel, acuma și Vlădica Sofronie este mai chiricescan decât însuși șeful bandei.

Părintele Partenie respiră încă în cancelaria Episcopiei numai de frica Vlădicăi de D-l Gârboviceanu, iar Părintele Popescu-Breasta s'a plictisit și P. C. Sa de sarcina revizoratului. De sigur, numai un om răbdător ca Părintele Partenie ar putea suporta insultele Vlădicăi Sofronie și necuviința ce l s'a făcut de a nu l se fi permis să liturghisească în Biserică în niciuna din sărbătorile Crăciunului.

De aceea victoriosul Cernăianu, care găsea vrednic de pușcărie pe Vlădica Sofronie în Decembrie trecut, azi îl găsește superior multor Sinodali și chiar vrednic de scaunul primațial, iar nenorocitul Episcop, sub imboldul creaturilor bandei de care e încunjurat, se afundă tot mai mult în noroiul păcatelor, pentruca, la trebuințele viitoare ale bandei, să fie tot mai mult strâns cu ușa.

Clerul Oltean, exasperat de atmosfera insuportabilă ce s'a creat în jurul Episcopiei lui, a încercat câteva eforturi. Indrăzneșul Episcop, după povața bandei, a protestat până sus de tot (zice-se până la d-l prim-ministru Brătianu), când i s'a cerut înlocuirea protopopului Bănescu, și a amenințat cu un nou scandal bisericesc. Acesta a și fost motivul pogorârli unui înalt demnitar bisericesc în capitala banatului oltean, care a rugat pentru răbdare și așteptare pe preoții, cari nu mai putuseră să suporte arșița și greutatea zilei.

Rămâne de văzut, dacă se va găsi cineva și mai ales dacă acel cineva poate fi d. P. Gârboviceanu, care să poată tăia capul bandei chiricesco-cernăieniste, care operează în Eparhia Olteniei, și această grea operațiune nici într'un caz nu se va putea face, fără sacrificarea nefericitului Episcop Sofronie.

Oltean

Cumpărați obiecte bisericesti numai dela magazinul românesc, «Sfânta Treime», Str. Dr. Lueger fostă Fantănei No. 39, peste drum de Casa Bisericii, București.

Scrisoare către Redacție

Onorată Redacțiune,

A fost pentru mine o zi de sărbătoare, când am luat cunoștința de campania viguroasă pe care revista «Candela» o duce în contra filatelor oculte și a putregaiurilor morale care otrăvesc Biserica.

Eu nu sunt nici teolog nici preot. Sunt un creștin care iubesc Biserica din toată inima și mă interesez de aproape de tot ce se petrece într'însa.

Vă mărturisesc că sufeream în sufletul meu, văzând ca în Biserică au apărut acum mișei fațamici, cari lucrează prin gazete, ticaloși de drumul mare, care varcă în sânul ei bale cu miros urit, prin care pretind că vor îndrepta Biserica. Există o întreagă bandă de netrebnici, strânși în jurul unei foi nedemne, prin care sunt insultate toate elementele noastre de progres în Biserică.

Eu stăteam uluit văzând această stare, privind această apatie a atâtor barbați din Biserică și din Școală, care lasă tot acest șivoi de scursori să se verse, fără a lua nici o măsură.

Și eu duc lupte în Biserică, pentru lucruri foarte drepte, și mă întrebam dacă face să mai lupti în mijlocul unei tagme de oameni care sufar în mijlocul lor toate ignomiile și nu au putere de a reacționa. Mă durea la inimă pentru luptele mele drepte, la care nimenea nu se alipea, în schimb vedeam pe scârboșii dela «România creștină» insultând unde era de laudat și tacând unde era de ocărât.

Intr'o așa stare de chin sufletesc, am răsuflet îndelung. ca de un balsam răcoritor, când am dat de revista *Candela*, care vad ca a ridicat steagul în potruva murdarilor care infectează Biserica noastră cu ticaloșiile lor. Prezența ei în mijlocul slabiciunilor noastre e o probă că tot mai există puterea de a reacționa și de a duce lupta cu spiritul cel bun împotriva slujitorilor lui Antihrist.

Vă felicittez pentru lupta cea buna, vă urez izbândă deplina și vă rog să mă socotiți și pe mine alătura. Doresc să am și eu deschise paginile revistei

Paul Panaitescu.
București.

Plătiți abonamentul:

Valea-Lungă (Dâmbovița)

Dr. Chiricescu ajuns la groa Inocentia cu Cernăianu

Am arătat cum ivirea candidaturii d-lui Stănescu, la catedra de istoria Bisericii române dela facultatea de teologie, incurcă toate chibzuielile Doctorului Chiricescu. In conciliabulele lor, partida veteranilor dela teologie a decretat viitor profesor pe Preotul Lazăr Gherman, și candidatura d-lui Stănescu le vine ca un fapt de natură a zădărnici planurile lor.

Din partea partidului tachist însă, care a scos pe Chiricescu din moarte la viață și care are atâtă drept de a fi satisfăcut de Dr. Chiricescu în cercui acțiunii lui, i se cere acum să sprijine candidatura d-lui Stănescu.

Ce ar avea de făcut Dr. Chiricescu? Omeneste vorbind și fără a ne face scrupule de natură morală sau teologică, fiindcă știm că acestea nu joacă rol la Dr. Chiricescu, — soluțiunea de așteptat ar fi ca el să părăsească pe Gherman și să acorde sprijinul său d-lui Stănescu.

In definitiv, ce înseamnă Gherman pentru d. Chiricescu? Pentru ce l-ar sprijini?

Partizanii lui Gherman spun că pentru merite intelectuale, ca profesor. O fi, nu discutăm. Dar nu se poate discuta despre ele cu d. Chiricescu. Ce-i pasa lui de merite intelectuale? Când s'a interesat de ele, când le-a prețuit, când le-a căutat?

Deci nu pentru acest motiv va sprijini Dr. Chiricescu pe Preotul Gherman.

Atunci ce zor are ca numai decât să aibă pe Gherman coleg?

Mai poate sta la gânduri pe cine s'aleagă, când are voința șefului politic și a binefăcătorului său înaintea ochilor?

E de mirare că Dr. Chiricescu mai poate opune rezistență. După mentalitatea obișnuită, nici n'ar trebui să stea la gânduri.

Atunci pentru ce vrea altfel?

De sigur, nu fără motiv. Nu Dr. Chiricescu va fi acela care să treacă cu vederea voința șefului. Are el însă motive destul de puternice care să-l facă a voi altfel.

Preotul Gherman are de sprijinitor nu numai pe Chiricescu, ci și pe Cernăianu. Dacă Chiricescu are unele interese, Cernăianu are altele, și e cu putință ca interesele unuia să nu se potrivească cu ale altuia.

Așa și este.

Interesul lui Chiricescu ar fi acum să se supună șefului democraților. Când ești legat politicește, și încă în felul

în care e legat Chiricescu, e firesc să fie așa.

Dar interesul lui Cernăianu e altul. Dacă un moment interesul lui Chiricescu a putut fi de a sprijini pe Gherman, acest interes încetează odată cu intervenirea șefului democraților. Nu încetează însă al lui Cernăianu. El vrea să izbutească cu Gherman, pentru a proba înaintea publicului bisericesc câtă putere are el în Biserică, până a putea numi și profesori. Aceasta l-ar ridica vaza, acțiunile și l-ar face încă mai de temut de cei fricoși, care au câte ceva la activul lor, peste care ar putea da ghiarele lui Cernăianu.

Prin urmare, pentru acest individ, e de cel mai mare interes ca Gherman să ajungă profesor la facultatea de teologie. Toate legăturile și toate influențele lui pe lângă profesorii dela teologie le-a pus în joc pentru a câștiga acest punct.

Cu ce aer ar primi el acuma o dezistare a lui Chiricescu și deci o sigură cadere a lui Gherman? Ar fi o gravă izbire în propriile lui interese. Căci acum nu-i mai este de Gherman, ci de el însuși.

Deci Chiricescu trebuie să se decidă acum între Take Ionescu și Cernăianu.

El însă fuge și se ascunde de d. Take Ionescu. La o întâlnire anterioară, i-a spus că reușita d-lui Stănescu e grea. D. Take Ionescu i a ripostat că nici nu vrea să audă, ci să facă totul pentru d-l Stănescu. Față de această hotărâre a șefului, lui Chiricescu nu i-a mai rămas alta decât să fugă.

Dar de ce nu fuge de Cernăianu? De ce nu părăsește pe acest individ, care nu i-a dat și nu-i poate da nimic, și să se hotărască pentru d. Take Ionescu? E cu putință să mai stea cineva la gânduri între d. Take Ionescu și Cernăianu?

Aici e aici.

Bietul Chiricescu ar face-o el, dar nu poate. E silit să sprijine pe Gherman. Cernăianu îl are la mână și, dacă Chiricescu ar părăsi pe Gherman, a doua zi am citi *România creștină* cu senzaționale destainuiri.

Oare credeți că se poate ca cineva să prefere pe Cernăianu înaintea d-lui Take Ionescu? Nici nu e de gândit, fără serioase și dureroase motive.

Acestea îl apasă acum pe Chiricescu, și el sta la cușcă. E prizonier și nu se poate mișca. Cât a fost el de șiret până acum, a dat peste alt Oltean, mai lispit de scrupule, care-i impune să-l asculte.

Chiricescu e la mare strâmtoare. E silit să joace o partidă extrem de

penibilă: să asculte mai mult de Cernăianu de cât de d. Take Ionescu.

Când șeful democraților va ști aceasta, va fi încă și mai greu de domnia sa. Și va ști, căci d. Stănescu se va feri să-l fie în curent.

Iată în ce a intrat d. Dr. Chiricescu, și iată în ce situațiune rușinoasă se află: de a fi nevoit să asculte mai mult de Cernăianu, decât de d. Take Ionescu.

Eram siguri că o să ajungă aci.

Un alter Episcopul Sofronie și d-l Chiricescu.

Noi urăm d-lui Take Ionescu să nu mai aibă așa deziluziuni, și pentru aceasta îl rugăm să fie mai atent când dă sprijinul său oamenilor, căci nu toți îl merită.

Deocamdată Cernăianu înseamnă pentru Dr. Chiricescu mai mult decât d. Take Ionescu.

Embros.

Cum se redactează sumarele Consistoriului superior și ale Sinodului

Grija redactării sumarelor Consistoriului superior și ale Sinodului cade în seama directorului Sinodului, care e Păr. Ovidiu Musceleanu.

Fiindcă la acest preot răutatea e mai mare decât priceperea, redactarea pe care o face sumarelor e uneori atât de defectuoasă, că nu înțelegi de ce e vorba.

Un exemplu avem în dezbaterile Consistoriului de astă toamnă, care au apărut în *Monitorul Oficial* dela 19 Mai 1915. Acolo citim la pag. 1785:

„I. P. S. Mitropolitul Moldovei. Trebuie să recunoaștem părintelui Teodorescu că în adevărul sens al cuvântului a cercetat lucrarea, sunt cazuri cam rari, și eu am fost membru în această Comisiune și din cauza lipsei de timp nu am putut cerceta cu deamănuntul toate lucrările ce mi se trimiteau“.

Atât găsim scris dela un punct altul, și totuși ne e cu neputință să credem că așa a vorbit Mitropolitul Moldovei.

Această frază însă, care, precum se vede, n'are niciun sens, n'a fost numai în gura Mitropolitului ci și în mâna Părintelui Ovidiu. Sfântia Sa a pocit vorbele eșite cum se cade în gura Inalt Prea Sfântului Pimen,

ne-a dat specimenul de redactare, din care nu se înțelege nimic.

Celce suferă urmarea însă nu e vinovatul Ovidiu, ci însuși Mitropolitul. Lumea nu va ști că vinovat e cel cu redactarea, ci va critica pe I. P. S. Pimen.

Noi credem că trebuiesc luate măsuri contra acestui imbecil de director al Sinodului care nu știe a compune și aruncă în spinarea mai marilor săi propriile lui probe de incapacitate.

E timpul să se poarte mai multă grijă de redactarea actelor sinodale și deci să se ia din mâna strâmbului de Ovidiu.

Sinodescu

BISERICA SI POLITICIANII

Mă dusesem la o cancelarie chiri-arhicească. La ușa cancelariei, am găsit doi candidați la hirotonie, cari mi s'au plâns că așteaptă de o săptămână acolo, spre a fi introduși la Chiriarch, ca să-i vadă dacă au chip preoțesc. Ei bănuiau pe cei din cancelarie, cari i-ar ține pe loc, spre a-i ciupi cu ceva. La afirmațiunea mea că Directorul acelei cancelarii este un om perfect onest și că la mijloc nu poate fi decât o indispoziție a Chiriarchului, unul dintre candidați explodează numai decât: «lasă Domnule: ai să mă duc discursă la Plocești la R.—numele unui Ministru—să-i spun eu cine sunt ăștia de pe aici!»

I-am părăsit și am plecat. Microbul anarhiei este atât de introdus în noi, încât ne naștem cu el. Tânderul seminarist, abia eșit de pe băncile școlii, pune și el gând tot spre boieri, cu care vrea să ingenuche autoritatea canonică episcopală. În relațiunile noastre, ale preoților cu Chiriarchii, se prea poate să avem deseori necazuri și se poate că de multe ori să fim nedreptățiți. Nu trebuie să pierdem din vedere însă că fiecare intervenție pro sau contra, din partea politicianilor pe lângă Chiriarchi, în favoarea noastră, sunt tot atâtea lovituri grele la rădăcina Bisericii noastre.

Intervențiunile acestea nenorocite au dat nas politicianilor să răpească

azi una, mâine alta, și așa mai departe, din drepturile și prerogativele Administrațiunii bisericești, până când au adus-o în starea de luicizare de azi, când și în Biserică, ca și în toate Administrațiunile profane, «forța primează dreptul», incapacitatea ia locul meritului, dreptatea se ingenuche înainte nedreptății.

Intervențiunile aceste politice ridică în situațiuni nemeritute pe toate nulitățile, călcând în picioare drepturile celor meritoși, în sufletul cărora pătrunde pustiul desnădejdiei.

Perturbările produse în corpul clerical prin aceste intervențiuni politice, pe unii preoți îi descurajează, pe alții îi face să iasă chiar din Cler, și, din nenorocire, pe cei mai buni candidați la preoție, îi face, nici să intre în Cler. Oricât de aservită este astăzi autoritatea chiriarchicească autorității lumești, dacă Chiriarchii ar voi, încă i-ar ridica prestigiul. Dacă Chiriarchii ar lua măsuri, nu numai ca să nu satisfacă, dar chiar și să pedepsească pe preoții cari umblă cu politicieni, autoritatea chiriarchicească s'ar ridica mult din starea bolnavă în care se găsește azi. Rămâne de văzut dacă «Corpul ierarhicesc» vroiește să se tămăduiască el însuși.

Cernea

Examenul de conștiință al Prea Sfințitului Vartolomeu

Iată, în sfârșit, că Prea Sfințitul Vartolomeu a scăpat și de dandanaua examenelor. Spunem așa, căci știm că fuge de ele, mai ales de cele orale, ca dracul de tămâie.

Acel vestit și mult trâmbițat examen de conștiință a luat sfârșit. Firește că, lovit în urechi de un așa obraznic titlu de reclamă, te așteptai la o cercetare în amănunt a studenților, privitor la capitalul lor de cunoștințe în materie de introducere, la o cântărire dreaptă a forțelor intelectuale și mai ales la o privire a sufletului pe toate lețele lui de manifestare.

Din păcate însă, Prea S. Sa, în procedeu de examinare, n'a realizat nici unul din aceste lucruri. Cu toate acestea tot are un merit, căci n'a contrazis cu totul titlul sub care a afișat examenul: *examen de conștiință*. În loc însă să supună conștiința studenților la examinarea Prea S. Sale, a pus conștiința P. S. Sale la examen înaintea studenților. În adevăr, niciodată nu se putea desvârl sufletul Prea Sfințitului în urta-l golicione, ca acum.

Cu spiritul aprins de revoltă contra bârfitorilor (sic) de la Neamul Românesc, plin de patima răbunării, s'a prezentat la examen

și a uitat că la un asemenea prilej trebuie să desbraci toată patima și să tălături orice considerent personal și să lași loc numai rațiunii reci să dispună: să asculte, să cerceteze, să îndrumeze și să aprecieze.

Din rândurile de mai jos, vom vedea cum Prea Sfințitul Vartolomeu a înțeles examenul de conștiință și cât de bine a izbutit să facă din actele și manifestările Prea Sf. Sale oglinda fidelă a celui mai pătimăș suflet.

Auzind din lume că la P. S. Sa va fi un examen cum rar se pomenește, împins de interesul curiozității, m'am dus și eu să asist. Mi-am închipuit că trebuie să fie ceva, de se face împrejurul lui atâta valvă.

M'am acuat în un fund de sală și acolo așteptam cu nerăbdare lucruri interesante. Și'n adevăr, am văzut lucruri interesante și vrednice de știut, dar triste și nenorocite pentru facultatea de teologie, triste și nenorocite pentru Biserică.

Scoate P. S. Sa câțiva studenți, trece la o înfățișare aspră de grav profesor și se pune pe chestionat. Ce? Aceia ce a chestionat oricând și socotim că va chestiona atât cât va fi profesor. Despre personalitatea apostolului Pavel și despre epistolele lui, din studiul cărora Prea Sfințitul se fălește că și-a făcut o specialitate.

Trebuie să știm că pe Prea Sf. Sa adevărul curat niciodată nu-l satisface, căci niciodată nu corespunde cu gândurile bizare ale Prea S. Sale. Și cum e lucru de tot anevoios ca să ghicești gândul cuiva, ne putem închipui la ce tortură sunt supuși bieșii studenți la un examen unde au a juca rolul de ghicitori.

Fu de ajuns ca un student să nu plaseze la locul cuvenit un cuvânt, pe care P. S. Sa îl ținea strâns în minte, ca să nu-l scape, pentru ca să fie întrerupt, trimis la loc și înfruntat cu cuvintele: «Să mai poștești de altă dată să mai faci gazetărie. Cine va face ca tine, ca tine să pățească».

Fui revoltat la culme de aceste cuvinte, mai ales când în chipul expresiv al studentul, în chipul lui nerăutăcios și luminos de nevinovăție, în fața lui lungită de mirare și slăbită de nuncă, observai o blândețe incapabilă de a face rău și care nu se transformă în mânie, ci-și păstrează tăria chiar în momente de insuportabilă insultă. Constatat lucru e că slab simț de analiză psihologică are Prea Sf. Sa. Ce fel de simțire omenească trebuie să aibă ca să acuze de gazetărie pe un băiat, când acesta, după cum spunea cu aceeași bunătate, n'a știut alta decât cursurile profesorilor și grija examenelor? Cum să acuze pe un om, ba încă să-l și pedepsească cu căderea la examene, când acesta nici gând n'are de acuzațiile ce l se aduc? De ce oare să-l faci să suferă consecința nebuneștii tale patimi, când el n'are nici-o vină? Altuia-l amână examenul pentru 4 ani, pentru că n'a răspuns așa cum visase noaptea Prea S. Sa. Strașnică amenințare! Te miri da atâta putere de prevedere la acest uriaș om. Cum a putut prevedea el că studentul care, după răspunsurile date se arăta destul de inteligent, muncitor și conștiincios, nu va putea pătrunde cel mult în un an, dacă nu în trei luni, până la sesiunea de toamnă, materia pretinsă? Nu vă mirați, ci deschideți bine ochii și vedeți că P. S. Sa are dreptate. De ce? Pentru că nici un veac de studiu nu va putea aluce pe un om la capabilitatea de a ghici gândurile departate ale omilor. Iată ce a principat și Prea Sfințitul Vartolomeu, când a amânat examenul studentului cu privina peste 4 ani.

Noi rămânem însă nelămurii asupra unui lucru: Nu știm, care anume aliat dio reg-

lamentei Facultăți dă dreptul profesorului să lase pe un student 4 ani, fără drept la examen în altă sesiune intermediară, fie ea chiar la distanța de un an. N'ar face rău dacă chiar Prea S. Sa ni-ar lumina asupra acestui lucru.

Un alt student e întrebat ce anume împrejurări au determinat pe apostolul Pavel să-și schimbe numele. Studentul, printre altele, spune că și convertirea minunată la creștinism ar fi fost pricină de schimbare a numelui și adaugă încă că această părere e o simplă presupunere.

Atât a așteptat Prea Sfințitul, ca să se deslănțuiească brusc cu toată furia. Dumneata spui enormități, domnule. Cum îndrăznești să vii în fața mea și să denaturezi adevărul. Zadarnice au fost silințele studentului ca să-l potolească. Deși-i spunea că în introducerea de Gheorghiu a găsit această opinie, P.S. Sa nu credea, nu voia să audă, și ținea înainte cu batjocura.

A doua zi, studentul îngrijat, cu cartea de Gheorghiu în mână, îl găsește pe Prea Sfințitul în ... Cișmigiu, pe semne lua aer și medita asupra unor chestii din împărăția metalizice. Se duce la el și confruntă spusele lui dela examen cu zisele cărții. La o asemenea înfruntare rușinoasă, Prea Sfințitul neavând încotro, începu să schimbe fețe, fețe. Recunoșcu că a pățit-o, ba încă rău, și se căznea să iasă din încurcătură cu obraz curat. Ba că eu te-am înțeles altfel, ba, că nu cred să fi respins eri hotărât o asemenea părere. Studentul a plecat cu convingerea sigură de valoarea reală a profesorului, dar și părții, căci căderea lui la examene, deși fără vină, rămăsese tot cădere.

Crezul vrednic de semnalat acest fapt ca să arăt, că chiar acolo unde Prea Sfințitul crede că are mai multă pricepere, dă greș și ignorează cele mai elementare chestiuni. Am ținut încă să se vadă ce fel de suflet lăcuște în un om pretins ideal creștin, în un monah, care desigur că tinde către un loc mai înalt, către un scaun episcopal. Atunci va fi vai de preoții aceia, care nu se vor deprinde a-l linguși pasiunile, a-l manifesta oarbă supunere și a-l trece sub tăcere relele.

Pe la Facultatea de Teologie, acum știm că Prea Sfințitul Vartolomeu petrece în mulțumirea pasiunilor, iar bieții studenți suferă amar tortura tristelor lui nesocotințe. De sigur că această suferință e suportabilă atâta vreme cât nu se pune în calea celor niai sfinte aspirațiuni, cât nu slidează cu obrăsnice simțiminte recunoscute de dreptate. Când ea însă tinde să lovească în viitoarea noastră situație, pentru care sacrificăm timp și energie, atunci nu ne rămâne de cât să renunțăm la acea situație visată, și prin sfârșiri uriașe să facem din independența unei alte situațiuni mijlocul de a răzbuna fără teamă pe un călugăr care dușmănește pe viitorii slujitori ai lui Hristos.

Eu personal, dragi teologi, n'aș admite niciodată un asemenea gest, pe care mulți dintre voi în ciipa furiei l-ați apreciat în bine. Ca să iasă din ochi o țintă, către care cu atâta entuziasm tindeți, numai pentru ca în calea muncii voastre ați dat de o piedică înlăturabilă, nu îngădui niciodată.

Suferințele sunt mijloace de întărire, pentru ducerea poverilor viitoare. Săbiile și grozăviile păgânești n'au putut face pe primii creștini să renunțe la slujirea lui Hristos, și pe voi întâmplarea unei nedreptăți din partea unui om sclav al patimei, să vă împingă la un pas atât de condamnabil? Nu vă descurajați. Cândți-vă că ochiul lui Dumnezeu veghează întotdeauna și pretutindeni și că nici o nedreptate nu-l rămâne nepedepsită. Lasați pe Prea S. Sa să-și facă mendrele

cum va pofti, și voi munciți înainte, atât cât va sta în îngăduința puterilor voastre. Pedepsa va veni. Pede poena Claudi.

Sacor.

FELURITE

Popa Gherman despre d. Gârboviceanu. — La întrunirea pe care Ardelenii și Bucovinenii au ținut-o la Liga, acum câteva săptămâni, Popa Gherman a spus că d. Gârboviceanu face pe darnicu către Bucovineni cu bani nemțești.

Mulți din cei de față au protestat. Căci d. Gârboviceanu a făcut parte din comitetul de ajutorare al Bucovinenilor și, împreună cu ceilalți membri, a muncit cu râvnă spre a aduna bani românești pentru Bucovineni. În toată suma adunată, cu care au fost ajutați atâția Bucovineni, nu există un singur franc dat de Nemți.

De altfel, glasul lui Popa Gherman a răsunat în pustiu, căci nimenea nu l-a urmat.

Constatăm însă că, după alte toate, Sf. Sa mai este și calomniator.

Ascunzând alte cernăenisme sub pulpana sa, a crezut că a găsit o armă împotriva d-lui Gârboviceanu. De cele de sub pulpană îi era Sfinției Sale, nu de origina banului.

După toate, se mai văzu că e și lipsit de inteligență. Căci, dacă vrei să izbești în cineva, alegi arme care să prindă crezare mai ușor.

Acuzația cu Nemții n'a prins la nimenea, și iată că a rămas mofluz tot Popa Gherman.

Încă un succes pentru Sf. Sa!

Tutungiu Moșoaia la frăție cu elevii. — Anul trecut, Popa Moșoaia a făcut excursiune cu elevii Seminarului «Nifon». Intre principiile sale fiind ideea că intimitățile vulgare cu elevii ajută la armonia dintre elevi și director, pe drum a cerut unuia din elevi o țigare.

Cu asemenea principii însă, Sf. Sa își pierduse de mult toată lefteria printre elevi. Așa se explică dialogul care a urmat între Sf. Sa și elev pe chestiunea țigării:

— Ia dă-mi și mie o țigare (Moșoaia către elev).

— N'am!

— Ce minți? Nu te-am văzut eu mai adineauri cu ea aprinsă?

— N'ai decât să te duci să ma reclami!

Aici a ajuns intimitatea tutungiuului Moșoaia! Cu toate că elevul avea pe director în fața lui, îl trimetea aiurea să reclame. Nu socotea că directorul

avea el însuși putere și autoritate pentru a pedepsi.

A mers departe Moșoaia cu diplomația lui!

Pentru Inextricabilul Paunescu. — Pe când art. nostru relativ la ignorantul inextricabil St. Paunescu era deja scris, ne sosi ziarul *Lumina* din Craiova cu un articol în care cuvântul „inextricabil” era întrebuințat tocmai așa cum nu e pe gustul lui Stancu Paunescu.

Citim acolo, în pag. 2, la art. „Episcopul Prizonier”: „Întreaga lui viață e zidită pe o inextricabilă rețea de compromisuri”

Va să zică „inextricabilă rețea de compromisuri”, adică o așa în-crucisare de compromisuri în viața episcopului, încât el nu mai poate eși la liman. Compromisurile au dat vieții lui o plămădeala în care nu mai distingi nici cap nici coadă. Nu mai este nici regulă, nici șir. De aceea o asemenea viață este o inextricabilă rețea, fiindcă nu mai poți introduce regulă în ea.

Așa e și cu *Logica inextricabilă* a deșteptului Stancu. Te incurci într'însa de ajungi la zapăceala părintelului cu ghetete galbene.

Încă odată eși prost biata sferjitură blondă!

Lumina și România creștină. — În articolul pomenit din *Lumina*, se face un aspru rechizitoriu starilor din Biserica noastră. Câteva rânduri sunt consacrate și ticăloșilor dela *România creștină*, cari sunt declarați că au apărut odată după paravanul cinstei, iar după ce toți cei atacați s'au speriat și au venit la tocmeală, joată acțiunea acelei foi s'a concentrat în atacurile contra unui singur om. Și deși nu e numit, e ușor de înțeles că în mintea autorului acest «singur om» e Arhimandritul Scriban.

Iată propriile cuvinte ale «Luminii»: «. . . o gazetă specială de demascare și înfierare a ticăloșilor a prins să le debiteze în articole fulminante răutatea diabolică, pe care arginții sinedriului însă au canalizat-o împotriva celor buni. Așa că în scurtă vreme, după câteva oscilații provocate de anumite operațiuni financiare, această inocentă gazetă s'a metamorfozat într'un respingător organ de discreditare și birfire a unui singur om, cu toată teatralitatea cerută de circumstanță, cu sfori, culise și înscenări».

Va să zică, în ochii «Luminii» toată spumegarea «României creștine» s'a îndreptat în contra Arhimandritului Scri-

ban din cauza operațiunilor financiare ale ei.

Se vede că și pe «Lumina» o plătește cineva ca să se lege de Cernăianu.

„Cuvântul” lui Păunescu și Biblia Sinodului

Păunescu, cel primit cu o rară „ospitalitate” de d. Mangănu, anunță că a apărut „Biblia Sinodului” și că la vreme își va spune cuvântul său.

Aoleu! Al pătit-o, Sinod! Pe a lui Scriban a topit-o Cernăianu, pe a Prea Sfinților Voastre o prăpădește „Popa” cu ghetă galbene.

Măi, măi, măi! mare putere au cuvintele lor și le anunță lumii ca oracolul!

Secătura!... după toate se mai face și de batjocură... că are lumea nevoie de cuvintele lui!

Petrec în berărie, unde pândesc pe preoți, și mai au aerul de a spune că vorbesc lumii!

Unde, mă rog, învață ce e de vorbit lumii? În berărie?

Părintele Nazarie despre Cernăianu

În „Liga antisemită” (28 Iunie a. c.) citim declarațiunea Părintelui Nazarie că pe cuvântul lui Cernăianu nu pune nimenea temei, și deci, dată fiind persoana, tot ce spune el, nu valorează nimic.

Numai Evghenle pune temei.

Bietul Cernăianu!... până și al lui dau într'Insul!

Toată împărăția care se dezbină întru sine, nu va sta.

Bandiții dela teologie. — Răposatul Cornolu nu-și mai pune streajă gurii, când se apuca de muștră studenții. Numai decât ajungea la epitetul de „pungași” și-i dădea alară din sala de curs.

Succesorul său e în progres. Mai întâi menține obiceiul de a arunca cuvinte grele la obrazul studenților, și, al doilea, le întărește. Pentru Prea Sfinșitul urmaș era prea puțin să le zică „pungași”. Acum ei sunt numiți deadreptul „bandiți”.

Vorbind la un curs despre manuscriptele Noului Testament, în primăvara acestui an, a povestit studenților despre greua muncă a celor vechi cu copiatul. „Ei se sileau din greu a spus Prea Sf. Sa, așa cum mă silesc și eu acum să adun material din diferite cărți pentru aceste bandiți ca voi, care vă ocărăți profesorii”.

Spiritul de contradicțiune la teologi. —

La un seminarium universitar pentru studiul Noului Testament, Prea Sfinșitul profesor a cerut unui student să-l arate care îi e metoda de lucru în materia pe care și-a luat-o să trateze. Studentul a început să însire ideile generale, scheletul expunerii sale. Terminând, Prea Sfinșitul a început să discute „metodul” studentului.

Atunci a silit ca ars studentul Oprescu, care l-a întrerupt, și a spus că ceace discută Prea Sf. Sa e planul lucrării, nu metodul. Căci nu se poate confunda planul cu metodul. Primul e numai înălțarea lucrării, succesiunea ideilor care au a fi dezvoltate în lucrare; pe al doilea metodul e punctul de vedere, norma de care se va ține seama în alcătuirea pla-

mului, fiindcă aceleași idei se pot trata după un metod deosebit și, de asemenea, aceleași rezultate se pot căpăta prin metode deosebite. Așa, de exemplu, la aritmetică se pot întrebuiți, în regula de trei, fie metoda proporției, fie a reducerii la unitate.

Prin urmare chestiunea e simplă pentru cititori și nu avem nevoie să insistăm.

Între arhieru și student s'a iscat însă o lungă discuțiune, care s'a terminat cu strigătul plictisit al arhierului că studentul Oprescu pătruns de spiritul de contradicțiune.

Și nu știe Prea Sfinșitul de unde vine aceasta?

Să i-o spunem noi... dela Părintele Costică Popescu dela „Nifon” Sf. Sa îl știe pe arhieru că e intim cu Moșoala, și pentru a-l necăji, pune pe studentul Oprescu să-i facă zile fripte la universitate.

Studentul Oprescu e dintre afiliații Părintelui Costică, și unul dintre studenții fruntași dela teologie.

Cernăianu la lucrările publice. — Zile de arândul s'a tot dus Cernăianu la Ministerul Lucrărilor publice, pe la începutul lui Iunie spre a cere liber-parcurs pe C. F. R., ca *ziarist*.

Î se refuzase în Decembrie, și el tot n'a încetat cu cerutul nici acum.

După ce două zile se rugase zădarnic să i se dea aprobarea ceruții, a venit în a treia zi (la 3 Iunie a. c.) cu d. Titu Frumușanu dela Gorj, pentru a stărui și mai zelos pentru carnetul dorit.

Nici așa nu i s'a dat.

Atunci a început a scăpăra fulgere din ochii cei de tâlhar și cu privirile sticloase, ca de beșiv inveterat, a clătinat din cap și a spus către funcționari că celelalte gazete bisericesti cum au?

— Nu mai au, Domnule, li s'au luat.

— N'are *Gazeta preoților*?

— N'are!

— Vreau să văd!

— Va să zică nu crezi? Hai să-ți fac cheful și să-ți arăt.

— Ei, vezi că n'are?

— Da *Amvonul* n'are?

— N'are, Domnule și mă lasă! Ce? mult ai să mă săcăi?

Și suflând de mânie, murdara ființă a făcut stânga împrejur și a plecat.

Funcționarii au deschis apoi ferestrele să aerisească sala.

România creștină în Teleorman. — Foala lui Cernăianu e mult răspândită în Teleorman. El călătorește continuu într'acolo. Vom spune noi altă dată pentru ce...

Deocamdată așteptăm să vedem dacă Păr. Protopop respectiv ne explică dragostea preoților din jud. său pentru „R. C.” și cam unde trage Cernăianu prin partea locului.

Părintele Gherman și Popa Cârlig. — În ziua de 13 Iunie curent, Popa Gherman eșea dela Mitropolie însoțit de cocoșata vi-peră Ovidiu Muscălaru zis și Popa Cârlig. I i-o fi recomandat Cernăianu, poate, ca să-i poarte în cocoșă.

Separarea Părintelui Moșoala. — Într-una din zile, după aparițiunea *Candelei* pe Iunie, Părintele Popian alușea parastasul la o biserică în Capitală. Era invitat și Păr. Moșoala. De ce suflă așa de supărat și privești așa de încrunțat, li zise Păr. Popian?

— Fire-ași ai dracului! — bombăni drept răspuns Păr. Moșoala. Scrieți la jurnale și vă legați de oameni!

Pasămite, apăruse *Candela*, și de aci supărarea parohului dela Popa Chișu. Câteva mici notițe îl supărau.

— Dar Sf. Ta nu scrii? continuă vorba Părintele Popian.

— Ce scriu?

— La *Liga antisemită*, frățicule!

N'a mai zis bietul Moșoala o vorbă. Protopopul Iovise, se vede, la punctul cu pricina.

Calătoriile lui Popa Gherman

Popa Gherman, protejatul lui Cernăianu face des drumul dela Băile Filaret, unde se curarisește de duhuri necurate, spre strada Moroi, unde locuește Cernăianu.

Greceasca Arhierului Vartolomei

Prea Sfinșitul profesor dela teologie e hărțuit rău de studenți în seminarele universitare. Studentul Oprescu, de care am pomenit și mai înainte, l-a contrazis cu hotărâre în chestiuni de limbă grecească.

Drept răspuns, arhierul a început să se vae de spiritul ostil al studenților.

Examenele de conștiință

Prea Sfinșitul Vartolomei a renunțat la sperietoarea cu *examenle de conștiință*. N'a mai făcut examen nîmănu, a iscalit carnetele și s'a mărginit la examenle propriu zise, pe care a declarat că le va face cu mare severitate. Numai prezidentului Tomescu a încercat să-i mai facă greutăți cu iscalitul, dar a intervenit Dr. Chirlicescu și s'a aranjat.

Simonia la Râmnic

Absolventul de seminar Bercea s'a dus la Episcopul Sofronie al Râmnicului să-i ceară loc de preot. Episcopul a cerut 1000 de franci. Absolventul a răspuns că el a învățat în școală că simonia nu e permisă. Episcopul i-a răspuns să aștepte până ce-l va chema Prea Sf. Sa.

Absolventul așteaptă și azi și se lăngule că de ce n'a dat, fiindcă până acum a cheltuit mai mult de 1000 și n'a câștigat nimic.

În ultimul moment aflăm că a fost hirotonit și azi e preot dar n'a plătit.

Tamazlăcul dela Episcopia Râmnicului

Episcopul hergheliegiu Sofronie al Râmnicului a făcut în curtea episcopiei crescătorie de cai. În ochii elevilor dela seminar, care văd dela ferestre, amăsani întrepind exerciții sezuale cu lepele Prea Sfinției Sale.

Nepoții Episcopului de Râmnic

Era în București un cântăreț cam într-o ureche, leit Vlădica Sofronie, și care făcea hazul celor ce-l priveau.

Era nepot al Vlădicăi. Prea Sfințitul l-a călugărit, l-a făcut diacon și preot, și acum l-a pus la o parohie. Li chiamă Eustație, după numele de călugărie.

Cu asemenea zănațeci prin sate, speriem lumea.

Și ni se mai spune că acesta nu e singurul nepot călugărit.

De ce nu l-a pus slujbași la tamazlăc? Numai decât preoți?

Episc. Buzăului la Curtea-de-Argeș

Prea Sfințitul dela Buzău s'a dus în pelerinaj cu preoții la Curtea de Argeș să siujească la mormântul regelui Carol.

A căzut în genunchi la cetirea moliftelor de iertăciune și a început a croi rugăciuni dela Prea Sfinția Sa cu vorbe pe care atunci le căuta.

În loc să-l menție pe preoți în dispoziția rugătoare, prin cuvintele jalnice ale moliftelnicului, l-a făcut să se umfle de răs cu rugăciunile improvizate, și a stricat tot efectul.

Cernăianu la Arenele Romane. — Duminică, 14 Iunie a. c., Cernăianu a fost cuprins de frigurile patriotismului. S'a dus la Arenele Romane, a găsit pe Lazăr Gherman, s'au întreținut prietenește și apoi și-au ocupat locurile lor.

Examenul cu Arhiepiscopul Vartolomei. — Marți, 16 Iunie a. c., Vlădica Vartolomei a fost foarte riguros la examenul anului I. A lăsat jumătate din studenți și le-a spus că vrea să-i învețe carte. Le-a declarat că-l freacă pentru că să se adâncească în studiu și să nu mai facă pe redactorii la ziare.

Acest examen riguros a fost o demonstrațiune a arhiepiscopului contra celor scrise de noi că nu poate face examene și că fuge de ele.

Dar cu obraz curat tot n'a eșit, fiindcă și Prea Sf. Sa întrebuița vechile metode decare credeam că va scăpa odată teologia, — măcar prin profesorii cei noi, dacă profesorii de cabinetul lui Chiricescu nu se mai pot îndrepta în veci vecilor. Astfel Prea Sf. Sa a început să întrebe din literatura Noului Testament: ce a scris cutare autor, când, unde — memorizare goală, care a acrit ani de zile sufletul studenților dela teologie.

Cu asemenea metode nu se mai ridică teologia și nu mai ajunge profesorul să facă din studenți oameni de carte care se țin departe de redacțiile ziarelor.

Arhiepiscopul Evghenie nu răspunde. — În broșura sa de apărare contra criticilor aspre care i s'au adus prin *Saura*, că nu știe doctrina ortodoxă, Arhiepiscopul Evghenie spune, pe pagina dela urmă a copertei, că „se va răspunde și cutezătorului critic din Sibiu”.

Până azi însă Arhiepiscopul Evghenie n'a răspuns o singură vorbă, deși a trecut mai mult de un an de atunci.

Se va fi convins că nu are ce răspunde și că e mai bine să tacă spre a nu spune vreo prostie?

Căzut la examen. — Părintele Popescu-Vlădeni, cel care a scris contra noastră în *Neamul Românesc*, a căzut la examenul de licență.

Se șoptește că această cădere e act de răzbunare. Cel puțin așa suflă Dr. Chiricescu prin vehementele sale nări.

Răspopă Păunescu la „Liga antisemită”. — Pe pagina a patra a „Ligii Antisemite” se află mai multe ilustrațiuni privitoare la isprăvile neamului lui Israel în țara românească. În susul paginii sunt reprezentați mai mulți harhari tabărăși asupra unuia care, care închipuie România. Cel ce ține calul de căpăstru e un harhar care seamănă leit-poleit cu răspopă Stancu Păunescu al nostru, zis și „Inextricabilu”.

De ce nu i dă pace d. Sachelarie și puse pe bietul răspopă să joace rol de jidan?

Fie vorba între noi însă, d. Sachelarie n'a greșit-o. Căci și javra Păunescu e o lipitoare a vieții noastre. După cum jidanii pe biata țară românească, așa și Inextricabilu pe biata Biserică românească!

Căzuții lui Vartolomei. — Cîtim în „Minerva” că studenții în drept prezentați la al III-lea examen de licență, au fost greu decimați, întru cât au căzut 24 din 80 prezentați, adică mai mult de 30 la sută. Cei căzuți se plîng că au fost tratați cu severitate și se consfătuiesc pentru a cere să li se acorde un examen în August.

La teologie, Arhiepiscopul Vartolomei a trântit nu 30, ci 50 la sută, printre studenții anului I. Iar acești trântiți au fost în cea mai mare parte dintre cei care nu iscăliseră moșiunea de care am vorbit rîndul trecut.

Dacă cei dela drept se sfătuiesc pentru un nou examen, cei dela teologie ce să facă?

Trântelile dela teologie se vede că au ținut locul examenelor de conștiință care nu s'au mai ținut!

Teza de licență în teologie a lui Păunescu l-am spus noi ceva de ea, dar nu răspunde

Tot examenul Prea Sfințitului Vartolomei

În ziua de 19 Iunie, studentul Oprescu iar a contrazis pe Prea Sfințitul Vartolomei. Era zi de examen, și la afirmarea Prea Sfințitului profesor că cuvântul grecesc *pantos* e singurul care face excepție dela regula că cuvintele monosilabe au la genitiv și dativ accentul pe ultima, d. Oprescu a sărit ca ars și a spus că de unde e excepție, că poate *accia* e regula?

Prea Sfințitul a suferit contrazicerea și nu l-a putut răsturna. l-a spus numai că suferă de spiritul de contrazicere și că aceasta îi va face supărări în viață.

Cum rămâne cu *tinis* genitivul lui *tis*? Și acesta e ca și *pantos*.

Ghetele lui Păunescu

Răspopitul Păunescu se întreabă că cum poate fi atacat el pentru colorarea ghetelor pe care le poartă.

Foarte ușor. Odată ce iscălește „preot”, ne întrebăm și noi: Poate purta un preot ghete gaibene? Bine-i șade?

Pudicul Cernăianu

S'a speriat de ocările noastre și le copiază pe toate ca lucruri de mirare. El n'a ocolit pe nimenea, nici cuvinte aspre n'a scris, și face acum pe niznaiul.

Păunescu contra anonimului

Și acesta face pe naivul și se miră de anonimate. A uitat de broșura scrisă în colaborare cu Păr. Drăghici și pe care n'a iscălit-o cum se laudă acum.

Sărăcia dela România creștină

Se plîng că n'au cu ce tipări foaia. Apoi Moșoaia nu dă? Atunci la ce le mai servesc fandoselile prietenilor pe la Palatul de Justiție și la Parcul Carol?

Prietenii României creștine

Abonații au primit România creștină abia Vineri, 26 Iunie. Prea Sf. Vartolomei pleca cu trei zile înainte ce e într'ansa, iar la Internatul teologic se știa cu o săptămână înainte.

Sunt oameni și locuri privilegiați de România creștină, cărora li se comunică de mai înainte secretele zeilor.

Cernăianu cu stăruințe la Acoperământul Maicii Domnului

Avându și o soră la seminarul monahal de sub direcțiunea Maicii Gologan, și fiindcă i se eșeau toate pe plac, Cernăianu a spus că va veni cu stăruința Prea Sfințitului Vartolomei.

Așa? Are P. S. Vartolomei în protecție pe Cernăianu?

Ce e cu mai marele preoților militari?

Cernăianu spune că Arhim. Scriban a roșcările Ministerului de război, pentru a fi numit Prea Cuvioșia Sa șeful preoților la mobilizare și n'a izbutit.

Numirea aceasta însă nu se face la război, ci la Statul-Major.

Atunci cum a umblat Arhim. Scriban la război pentru un lucru care nu era acolo?

Parcă de asta se întreabă Cernăianu? Minci și el cât poate, doar s'o prinde una.

Aici însă și-a dovedit prostia, că n'a știut cum să lucreze.

Plățiți Abonamentul